

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографії

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ВІРТУОЗНІ ТЕХНІКИ В УКРАЇНСЬКОМУ
НАРОДНОМУ ТАНЦІ

підготовки бакалавра
спеціальності 024 Хореографія
освітньо-професійної програми Хореографія

Силабус вибіркового освітнього компонента «Віртуозні техніки в українському народному танці» першого (бакалаврського) рівня освіти, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 024 Хореографія, за освітньою програмою Хореографія.

Розробники:

Козачук О. Д. – заслужений працівник культури України, доцент кафедри хореографії;

Цап'як М. Й. – доктор філософії з культурології, доцент кафедри хореографії

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Косаковська Л. П.

Силабус вибіркового освітнього компонента перезатверджено на засіданні кафедри хореографії.

протокол № 6 від 23 січня 2026 р.

Завідувач кафедри: Цап'як М. Й.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	02 Культура і мистецтво	Вибірковий освітній компонент
Кількість годин/кредитів: 150/5	Спеціальність 024 Хореографія	Рік навчання 3
ІНДЗ: немає	Освітньо-професійна програма Хореографія	Семестр – 5-ий
	Бакалавр	Лекції – 10
		Практичні (семінарські) – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год
		Консультації – 10 год
		Форма контролю: залік (5 семестр)
Мова навчання:		українська

II. Інформація про викладачів

Прізвище, ім'я та по батькові: **Козачук Олег Дмитрович**
 Почесне звання: **заслужений працівник культури України**
 Вчене звання: **доцент**
 Посада: **доцент кафедри хореографії**
 Контактна інформація: **0952200508**, Kozachuk.Oleh@vnu.edu.ua
 Дні занять: : <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Прізвище, ім'я та по батькові: **Цап'як Микола Йосипович**
 Науковий ступінь: **доктор філософії з культурології**
 Вчене звання: **немає**
 Посада: **доцент кафедри хореографії**
 Контактна інформація: *моб. тел.:* **0964283578**,
ел. адреса: Tsapiak.Mykola@vnu.edu.ua
 Дні занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Віртуозні техніки в українському народному танці» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Курс спрямований на поглиблене вивчення та практичне опанування віртуозних технічних елементів українського народного танцю, розвиток виконавської майстерності, фізичної підготовленості та сценічної виразності майбутніх фахівців хореографічного мистецтва. Зміст освітнього компонента передбачає варіативність навчальних завдань, рівнів складності та форм роботи, що дозволяє здобувачам освіти обирати індивідуальний темп і спрямування навчання відповідно до власних професійних інтересів, фізичних можливостей і творчих цілей. Освітній компонент сприяє формуванню спеціальних фахових компетентностей, здатності до саморозвитку та творчої самореалізації у сфері українського народно-сценічного танцю..

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою вибіркового освітнього компонента «Віртуозні техніки в українському народному танці» є формування та поглиблення професійних виконавських умінь і навичок здобувачів вищої освіти шляхом опанування віртуозних технічних елементів українського народного танцю, розвиток фізичної витривалості, координації рухів, сценічної виразності та здатності до творчої самореалізації з урахуванням індивідуальної освітньої траєкторії.

Основними завданнями освітнього компонента є:

- формування стійких навичок виконання віртуозних технічних елементів українського народного танцю з дотриманням стилістичних та регіональних особливостей;

- розвиток координації, сили, витривалості, швидкості та гнучкості як основи професійної виконавської майстерності;

- удосконалення техніки стрибків, обертань, присядкових рухів та складних комбінацій;
- формування сценічної культури, артистизму та музично-ритмічного чуття;
- розвиток уміння самостійно працювати над технікою виконання з урахуванням власних фізичних можливостей;
- стимулювання творчої ініціативи, індивідуального стилю та відповідальності за власну освітню траєкторію;
- підготовка здобувачів освіти до використання віртуозних технік у концертно-виконавській та хореографічно-постановчій діяльності.

3. Soft skills.

- комунікативні уміння й навички- готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу.
- здатність до самоорганізації та самодисципліни в процесі індивідуальної роботи над технікою виконання;
- комунікативні навички та вміння ефективно взаємодіяти з викладачем і учасниками танцювального колективу;
- командна робота та відповідальність за спільний результат у групових і сценічних формах діяльності;
- критичне мислення та здатність до аналізу власного виконавського рівня;
- адаптивність і гнучкість мислення у процесі засвоєння нових технічних елементів;
- стресостійкість та емоційна врівноваженість під час публічних виступів;
- креативність і ініціативність у пошуку індивідуальних виконавських рішень.

4. Структура освітнього компонента

Назва змістовних модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. Роб.	Конс.	Форма контролю/ бали

Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Основи віртуозної техніки українського народного танцю.	17		6	20	2	РМГ – 10, ІРС – 10
Тема 2. Віртуозні технічні елементи та їх поєднання.	16		8	25	2	РМГ – 10, ІРС – 10
Тема 3. Складні віртуозні комбінації та регіональна стилістика.	18		6	25	2	РМГ – 10, ІРС – 10
Тема 4. Сценічна виразність та ансамблева взаємодія.	16		5	20	2	РМГ – 10, ІРС – 10
Тема 5. Підготовка та показ віртуозних фрагментів.	20		5	20	2	РМГ – 10, ІРС – 10
Разом за модулем 1	150		30	110	10	100
Види підсумкових робіт						бал
Разом						100

Форми контролю: ІРС – індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах.

5. Завдання для самостійного опрацювання

1. Опрацювати комплекс вправ на розвиток сили, витривалості, координації та гнучкості, рекомендований викладачем.
2. Самостійно відпрацювати базові присядкові, стрибкові елементи та оберти українського народного танцю.
3. Переглянути та проаналізувати відеоматеріали зразків українського народного танцю, визначити характерні технічні та стилістичні особливості.
4. Відпрацювати віртуозні технічні елементи (присядки, стрибки, оберти) у різних темпах та ритмічних варіаціях.
5. Самостійно виконати запропоновані віртуозні комбінації середнього рівня складності.
6. Опрацювати складні віртуозні комбінації високого рівня складності з дотриманням технічної чистоти виконання.
7. Вивчити регіональні особливості українського народного танцю (Полтавщина,

Гуцульщина, Поділля) на основі рекомендованих джерел.

8. Адаптувати віртуозні технічні елементи відповідно до обраної регіональної стилістики.
9. Виконати вправи на розвиток музичності, артистизму та сценічної виразності.
10. Опрацювати просторові побудови, синхронність та ансамблеву взаємодію (індивідуально або в малих групах).
11. Підготувати сольний або груповий виконавський фрагмент із використанням віртуозної техніки.
12. Самостійно відрепетирувати підготовлений віртуозний фрагмент з урахуванням сценічної подачі.
13. Здійснити самоаналіз власного виконавського рівня та скоригувати техніку виконання.
14. Підготуватися до показових занять і підсумкового контролю.
15. Оформити результати самостійної роботи у вигляді відеозапису.

Критерії оцінювання ІРС, РМГ

8–10 балів – здобувач освіти повною мірою виконав усі завдання самостійної роботи; продемонстрував високий рівень технічної підготовки, правильність і чистоту виконання віртуозних елементів українського народного танцю; упевнено поєднує технічні елементи у комбінаціях; виявляє музичність, артистизм і сценічну виразність; здатний до усвідомленого самоаналізу та корекції власного виконання.

5–7 балів – здобувач освіти в цілому вірно та достатньо виконав завдання самостійної роботи; продемонстрував належний рівень технічної підготовки та розуміння стилістичних особливостей; у виконанні віртуозних елементів і комбінацій допускає незначні технічні або ритмічні неточності, які не впливають суттєво на загальне враження.

3–4 бали – здобувач освіти частково виконав завдання самостійної роботи; загалом засвоїв основні технічні елементи, проте допустив помилки у техніці виконання, координації або ритміці; виявляє недостатню сценічну виразність;

виконання є непослідовним, але здобувач освіти здатний частково узагальнити набутий матеріал.

1–2 бали – здобувач освіти недостатньо виконав завдання самостійної роботи; продемонстрував низький рівень технічної підготовки; допустив грубі помилки у виконанні віртуозних елементів і комбінацій; не дотримується стилістичних вимог; не здатний до самостійного аналізу власного виконання

0 балів – відповідь відсутня.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Відвідування занять у відповідності до розкладу є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. У випадку пропуску занять студентом з поважних причин, викладач призначає заняття за допомогою дистанційної платформи. Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активований акаунт університетської пошти на Офіс365. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365 та відвідування сторінки кафедри, перегляд новин на Телеграм-каналі. Усі письмові запитання до викладача стосовно навчальної дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або особисту електронну пошту викладача. У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачем з приводу проведення

занять та консультацій.

Політика щодо безпеки життєдіяльності та охорони праці.

З учасниками освітнього процесу проводиться просвітницька робота з питань охорони праці, пожежної, техногенної і радіаційної безпеки, санітарної гігієни, цивільного захисту та дій у надзвичайних ситуаціях. Здобувачі інформуються про місця розташування захисних споруд цивільного захисту, призначений для їх укриття на випадок виникнення надзвичайних ситуацій, порядок поведіння в них, а також шляхи захисту себе та свого оточення при різноманітних надзвичайних ситуаціях природного, техногенного, соціально-політичного та воєнного характеру. Викладання дисципліни відбувається з дотриманням правил санітарно-епідеміологічного благополуччя, охорони здоров'я, електробезпеки та пожежної безпеки.

Політика щодо академічної доброчесності.

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Здобувачі інформуються про засоби контролю за дотриманням правил академічної доброчесності, які застосовуватимуться під час оцінювання, і щодо наслідків їх порушення. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація, обман), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Списування під час виконання тестових завдань, під час контрольних робіт, складання заліку заборонені (в тому числі, із використанням мобільних пристроїв). Для письмової доповіді допускається не більше 20% текстових запозичень. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час online тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Завдання, виконані з порушення призначених викладачем термінів,

оцінюється на нижчу оцінку. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

VI. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік.

Підсумковий контроль здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Оцінювання знань здобувачів здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом. Мінімальна позитивна кількість балів – 60. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100 балів.

Повторне складання екзаменів, заліків допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Питання до заліку:

1. Назвіть основні віртуозні елементи українського народного танцю та вкажіть,

- які з них характерні для чоловіків, а які для жінок.
2. Опишіть техніку виконання присядкових рухів у чоловічій та жіночій техніці.
 3. Які стрибки характерні для чоловічої техніки, а які для жіночої, та які їхні технічні особливості?
 4. Поясніть правила безпеки під час виконання віртуозних елементів обох статей.
 5. Як розвиваються сила, гнучкість і витривалість для виконання чоловічих і жіночих комбінацій?
 6. Як поєднувати присядки, стрибки та оберти у складних комбінаціях, враховуючи статеві особливості виконавців?
 7. Назвіть характерні риси чоловічої та жіночої виконавської манери у регіональних стилях (Гуцульщина, Поділля, Волинь, Полісся та ін.).
 8. Як музичність і ритміка впливають на виконання віртуозних елементів у чоловічих і жіночих комбінаціях?
 9. Поясніть роль сценічної виразності та артистизму у виконанні віртуозних елементів незалежно від статі.
 10. Як адаптувати технічні елементи під власні фізичні можливості та індивідуальну освітню траєкторію?
 11. Опишіть способи поєднання чоловічих і жіночих елементів у груповому або ансамблевому виконанні.
 12. Які помилки найчастіше трапляються під час виконання стрибків і обертів у чоловіків і жінок, і як їх виправляти?
 13. Як правильно поєднувати граційні жіночі рухи з потужними чоловічими віртуозними елементами у комбінації?
 14. Які вправи самостійної роботи сприяють вдосконаленню техніки чоловічих і жіночих елементів?
 15. Як підготувати сольний фрагмент, включаючи як чоловічі, так і жіночі елементи?
 16. Як підготувати ансамблевий фрагмент із поєднанням чоловічих і жіночих елементів, зберігаючи синхронність і стилістику?
 17. Поясніть особливості виконання віртуозних комбінацій у різних темпах для обох статей.
 18. Як оцінювати власну виконавську майстерність і проводити самоаналіз при виконанні чоловічих та жіночих елементів?
 19. Які принципи музичності і ритмічності необхідно враховувати при поєднанні елементів різної статі?
 20. Як техніка виконання впливає на загальне враження від виступу у комбінаціях із чоловічими та жіночими елементами?

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано

82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Рекомендована література

Основна література

1. Гутник І. До проблеми стилізації народного танцю. Збірник наукових праць «Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури». Київ НАКККіМ, 2009. № 22. С. 251–257.
2. Головей В., Цап'як М. Комунікативна природа танцю: семіотичний аспект. *Fine Arts and Cultural Studies*. 2024. № 2. Р. 121–128
3. Голдрич О. С. Хореографія. Основи хореографічного мистецтва. Основи композиції танцю. Львів. : Сполом, 2006. – 172 с.
4. Зубатов С. Л. Танцювальні композиції та етюди українських народних танців : навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. –376 с.
5. Повалій Т. Теорія та методика викладання українського народного танцю: навчальний посібник. Суми, 2015. 250 с.
6. Пісклова І. Особливості обробки танцювального фольклору (на прикладі сучасних постановок). *Народна творчість та етнологія*, 2015. № 5. С.64–70.
7. Кривохижа А. Гармонія танцю: навчально-методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень педагогічних університетів. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. Винниченка, 2006. 100 с.
8. Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії: підручник. Київ. : Альтерпрес, 2008. – 468 с.
9. Шаріков Д. Стилістичні різновиди народного танцю в світі. *Вісник Львівського університету*. Серія мист-во. 2014. Вип. 14. С. 110–119

10. Шевченко В. Т. Мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії: навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв України. Київ: ДАКККиМ, 2006. 184 с

Додаткова література

1. Герасимчук Р. П. Народні танці українців Карпат / Р. П. Герасимчук
Гуцульські танці : монографія. Львів : Інститут народознавства НАНУ,
2008. 608 с.
2. Герасимчук Р. П. Народні танці українців Карпат. Бойківські і лемківські
танці. Львів : Інститут народознавства НАНУ, 2008. 320 с.
3. Литвиненко В. А. Становлення танцювального драматичного
художнього образу у творчій роботі Павла Вірського. Актуальні
проблеми історії, теорії та практики художньої культури 2014. Вип. 32. С.
254–260.